

Keresztény emlékek nyomában

Malájföld államaiban a toleranciára való nevelés biztosítja a különböző vallások békés egymás mellett élését

A világ egyik leggyorsabban fejlődő része a Maláj-félsziget. A térséget gazdag kultúrája mellett a vallási sokszínűsége jellemzi; országaiban a kereszténység is nagy hagyományokra tekint vissza.

Szingapúr 1965-ben vált ki a Maláj Államszövetségből s fejlődése azóta is töretlen. A városállamot gazdagsága, gyors fejlődése alapján az ázsiai kistigrisek között tartják számon, noha nevének jelentése: az oroszlanok városa. Az ötmillió lakosú országban az egy főre jutó GDP az egyik legmagasabb a világon, a telekárak is tekintélyesek, ennek ellenére egyre-másra épülnek új felhőkarcolók. A gazdagságra jellemző, hogy az Egyenlítő mentén ivóvíz folyik a csapokból, a tisztaság és a rend irigylésre méltó.

Négy kultúra – a kínai, a maláj, az indiai és az angol – formálta az ország mai arculatát, a bábéli körülmények között a közvetítőnyelv az angol, amit mindenki jól beszél. Szingapúrban nagy szerepe van a hagyományoknak. Az ideérkező az indiai és kínai negyed mellett megcsodálhatja az angol gyarmati építészet alkotásait, választhat a szupermodern kulturális központ, az Esplanade gazdag kínálatából, vagy a hőség ellen a légkondicionált múzeumokban kereshet menedéket, s gazdag kiállításokon alkothat képet a hagyományokról.

Az egymás mellett békében élő kultúrák megkínálják tagjaikat a teljes alkalmazkodást. A toleranciára való nevelés már az iskolában megkezdődik, a gyermekek megismerik a többiek szokásait s együtt ünneplik társaik ünnepeit is. A tolerancia egymás hitének tiszteltetésében is megnyilvánul, a vallási villongás ismeretlen fogalom a városállamban, s ha véletlenül valaki mégis viszályt szít, annak a törvény szigorával kell szembenéznie.

Katolikusok és anglikánok

Szingapúr alapításával egy időben a keresztény egyházak is megjelentek: részben a betelepültek lelki életének gondozását, részben a missziók megszervezését vállalták föl. A kereskedő örményeket hagyományos kapcsolat fűzte a városhoz, így nem meglepő, hogy az első keresztény templomot is az örmény katolikusok építették 1835-ben. Az Isten háza az örmény egyház megalapítójának, Világosító Szent Gergelynek a nevét viseli.

Két évvel később az anglikán telepesek is felépítették klasszicista stílusú imaházukat, s a gyarmatbirodalomnak köszönhetően hamarosan a legnagyobb keresztény közösséget alkották. Legimpozánsabb templomukat, a Szent András katedrális 1870-ben szentelték fel. Napjainkban a Szingapúri Anglikán Egyházhhoz huszonhat parókia tartozik, emellett hat másik ázsiai országban lévő parókiáról is gondoskodik. 1846-ban épült fel a város első katolikus, a Jó pásztorról elnevezett temploma, mára harminc templom szolgálja a hívőket.

Jelenleg a lakosság tizenöt százalékára vallja magát kereszt-

ténynek, arányuk megegyezik az iszlám hívőkével, harmada a buddhista tanok követőinek.

A vallási tolerancia legjellegzetesebb példája a Waterloo Street, s a vele párhuzamos Queen Street, ahol öt világvallás él együtt néhány száz méteren belül. Talán száraznak tűnik a felsorolás, de e békés egymás mellett élés meglepő a vallási harcoktól eldurvult korunkban.

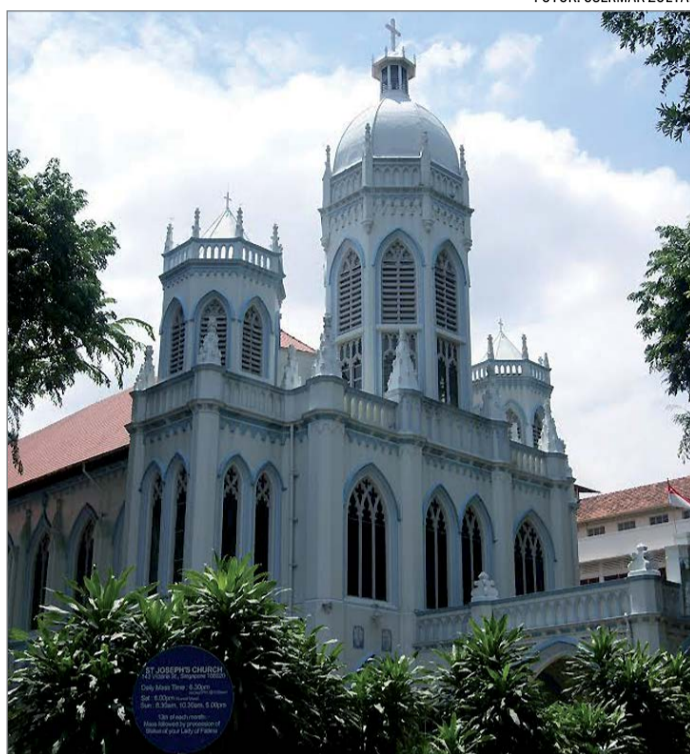
A Maghain Aboth zsinagógát 1878-ban eklektikus, viktoriánus stílusban építették, s azóta is a városban élő zsidó kereskedők vallási és kulturális központja. A zsinagógával szemközt a Francia Misszió Szent Péterről és Szent Pálról elnevezett templomát III. Napóleon támogatásával 1870-ben a korábbi kápolna helyén emelték, az épületől néhány lépésre a Szent József-templom található. Nem messze tőlük a hindu Sri Krishnan templomba, valamint a hagyományos kínai stílusban, a múlt század végén épült buddhista Kwan Im Tong Hood templomba léphet be a látogató.

Az utca másik oldalán található a Kantoni Metodista templom, s néhány utcányira tőle a Malabar Muslim Jama-Ath mecset, ahol háromnyelvű – maláj, arab és tamil – felirat várja a hívőket.

Fellazuló iszlámhatás

Szingapúr csupán Malajziával határos, az egyetlen határátkelő Johor Baru. Gyors fejlődési üteme csak a külföldi munkaerő beengedésével tartható fenn, a legtöbb vendégmunkás Malajziából érkezik. A naponta beutazó és távozó tömegek fogadására mindkét oldalon impozáns, többszintes határállomás épült, s a kiváló szervezésnek köszönhetően a várakozás minimális időt vesz igénybe. Pedig a vámellenőrzés igen szigorú, az alkohol magas vámterheléssel, a drogcsempészes többévi börtönt és súlyos esetben halálbüntetést von maga után.

A Malajziába belépőt meglepi az ország gyors fejlődése. Korszerű autópálya-hálózat biztosítja az akadálymentes közlekedést,

A Szent József-templom Szingapúrban

mindenütt építkezés folyik. Kuala Lumpur jelképe, a Patronas torony sokáig a világ legmagasabb épülete volt, de figyelemre méltó a főváros hatalmas repülőtere s kulturális központja is. A harmincmillió lélekszámú ország lakosságának több mint fele muszlim, harmada taoista, buddhista és konfucianus, a keresztények aránya 9 százalék, a hinduké ennél alacsonyabb. Az ország alkotmánya biztosítja ugyan a vallásszabadságot, de az iszlám túlsúly azért gyakran vezet nézeteltérésekhez. Az iparosítással, a migrációval és a városok fejlődésével az iszlámhatás fellazul.

A maláj kereszténység bölcsője Melaka. Egykor a Maláj-félsziget legjelentősebb kikötővárosa volt, ma már inkább a múltjából és a turistákból él. Melaka az ország történetének skanzenje, színes kínai és indiai negyed teszi az idelátogató számára vonzóvá, s a régi európai épületek között a messziről jött idegen is otthon érezheti magát. A csatornarendszer különösen az esti kivilágításban kívánczik a fényképezőgépek lencséjére. Az érdeklődő gazdagon berendezett múzeumokban ismerheti meg a város múltját, az ország kultúráját. A megfáradt idegen estén-

Holland templom Melakában

ként a kiváló éttermek tucatjaiban kóstolhatja meg a sokszínű város ételkülönlegességeit.

Egy kis maláj történelem

A portugál hódítók először kereskedőként látogattak a 16. század első éveiben a városba, s felismerve a kikötő stratégiai jelentőségét, véres harcok árán foglalták el a melakai szultántól a települést. A korszakból csupán néhány épület maradt az utókorra. A Porta de Santiagon, az egykori portugál erőd kapuján keresztül lehet feljutni a domb tetején álló, romjaiban is impozáns Szent Pál templomba. Az ősi falak között megfordult Xavéri Szent Fe-

renc jezsuita misszionárius is. A Szent hittérítő Melakából indult hön áhított kínai útjára, de küldetését már nem tudta teljesíteni: 1552 decemberében egy kis kínai szigeten hunyt el. Földi maradványait visszahozták Melakába, s ideiglenesen e templomban helyezték el, majd továbbszállították végleges nyughelyére, az indiai Goába.

A hollandok 1641-ben foglalták el a várost, s másfélszázados ottlétük alatt virágzó kereskedelmi kikötővé fejlesztették. A Néprajzi Múzeumban, az egykori városházán izléses kiállítás mutatja be a telepesek mindennapjait, a Szent János erőd pedig a hely stratégiai jelentőségét idézi. Ha belelapolunk a Melakáról írt útikönyvekbe vagy visszaemlékezésekbe, legtöbbször a város középpontjában épített templom illusztrálja. Az 1753-ban a holland jelenlét százéves évfordulójára épített imaház építészetileg nem túl jelentős, de vörös színe, különösen a naplementekor tesz festővé. Az egykori református templom napjainkban az angli-

kán egyház tulajdonában van. A mellette levő tér a fiatalok kedvelt találkozó helye, s itt várják utasait a színpompás rikskák is.

Amíg Melaka a gyarmatosítás kezdetének tanúja, addig Georgetown az angol kolonializmus legjelentősebb városa. A Penang-szigeten elterülő kikötőt 1786-ban Francis Light angol kereskedő alapította, s uralkodójáról, III. Györgyről nevezte el. A 600 ezer lakosú város erős ütemben fejlődik, s ma már sejtethető, hogy Szingapúrhoz hasonlóan a jövőben az egész sziget összefüggő településsé olvad össze. Az etnikai sokszínűség Georgetownra is jellemző, itt él az ország legnagyobb kínai közössége.

A hóskor impozáns emléke a Cornwallis erőd, ahol a szokásos történelmi tárlat s természetesen az alapító Francis Light szobra, valamint egy 17. századi híres ágyú mellett Malajzia legrégebbi anglikán kápolnája is található. Az erődötől sétára indulva az angol gyarmati építészet szép alkotásait láthatjuk: a Viktória királynőről elnevezett óratornyot, a városházát, a parlamentet s a Szent György-katedrális, Délkelet-Ázsia legrégebbi anglikán templomát. Az 1818-ban felszentelt épület a háború alatt jelentős károkat szenvedett. Az angol gyarmati korszak emléke a protestáns temető. A magnólia fák alatt vezető utakat több száz éves síremlékek szegélyezik, szebb időköt látott gondos kidolgozásuk gazdag korra emlékeztetik a betérőt. A táblák külön felhívják a figyelmet a városalapító, valamint Thomas Leonowens sírjára. A fiatalon meghalt katonatiszt feleségének történetét Andy Tennant 1999-ben forgatott filmje, az Anna és a király örökíti meg. Az alkotásban a tiszt hitvesének szerepét Jodie Foster alakította.

A maláj kereszténység bölcsője Melaka. Egykor a Maláj-félsziget legjelentősebb kikötővárosa volt, ma már inkább a múltjából és a turistákból él.

Egy nagy család tagjaként

Vasárnap lévén az 1860-ban épült, Szűz Mária mennybemenetele katolikus templomba mentünk misére. Mint a trópusokon mindenhol, a templom nagy nyitott ablakai mellett ventillátorok segítségével biztosították a levegő áramlását. A templom megtelt hívőkkel, európaiak csak mi voltunk. Egy keleti vonású nővér külön üdvözölt minket, s érdeklődött, nem akarjuk-e felolvasni angolul az egyik szentleckét, de tartózkodásunkon sem sértődött meg, kedvesen átadta a mise menetét, s a szertartás alatt is volt egy-egy mosolya számunkra. A kínai atya, nekünk kissé furcsán, recitálva prédikált, a hazai szokásoktól eltérően minden hívő aktívan vett részt az éneklésben, a szövegek mondásában. A kiengetszelődésnél mindenki tiszta szívből fordult a másik felé. Tíz-ezer kilométer távolságra otthonunktól is éreztük: egy nagy család tagjai vagyunk.